

Förslag till lag om ersättning till personer som fått ändrad könstillhörighet fastställd i vissa fall - DS 2017:6

Sammanfattning

- SKL tillstyrker förslagen om ekonomisk ersättning till de drabbade.
- SKL delar departementspromemorians uppfattning om att det i princip är omöjligt att värdera och gradera olika människors upplevelser av påtvingad sterilisering och vilket lidande det har orsakat. Därför är ett enhetligt ersättningssystem att föredra.
- SKL har inget att invända mot promemorians förslag gällande personkretsens avgränsning.
- SKL *tillstyrker* att en redan existerande myndighet ges i uppdrag att hantera ansökningarna.

Allmänna synpunkter

Regeringen aviserade 2016 ett initiativ till lagförslag om att personer som drabbats av det tidigare steriliseringskravet i samband med processen att få ändrad könstillhörighet fastställd ska kunna ansöka om ersättning av staten.

I promemorian övervägs under vilka förutsättningar en person ska ha rätt till ersättning, ersättningens storlek och om den ska vara enhetlig samt hur ett fullständigt förfarande för prövning av ersättningsärendena ska utformas så att krav på rättssäkerhet tillgodoses.

Förslagen i promemorian rör inte medlemmarna i SKL direkt, det påverkar inte deras ekonomi och bedöms inte heller i övrigt få några konsekvenser för kommuner, landsting och regioner.

4.1 En ny lag om ersättning till personer som har fått ändrad könstillhörighet fastställd i vissa fall

Regeringen har uttryckt att de tidigare uppställda kraven i könstillhörighetslagen på avsaknad av fortplantningsförmåga för att få annan könstillhörighet fastställd är otidsenligt och fel, man tar idag avstånd från detta. SKL delar denna uppfattning.

Som ett led i att ge de drabbade upprättelse avser regeringen att utge ekonomisk ersättning till dem, vilket SKL *tillstyrker*.

4.2 Utgångspunkter för ersättningens utformning

SKL delar promemorians uppfattning att ersättningen bör utgå med ett schablonbelopp och inte bestämmas individuellt. Att på ett rättssäkert sätt värdera olika individers upplevelser och lidande av påtvingad sterilisering är rimligen omöjligt. Därför är ett enhetligt ersättningssystem att föredra.

SKL *tillstyrker* promemorians förslag att ersättningen bör utgå med ett schablonbelopp.

4.3 Kretsen ersättningsberättigade

SKL har inget att invända mot promemorians förslag gällande personkretsens avgränsning. Enligt förslaget kommer det ingå personer som vid ansökan redan saknade fortplantningsförmåga eller som inte upplevde kravet som ett problem. För att urskilja dessa personer från övriga sökande skulle det troligen krävas en ingående prövning och i vissa fall en svår gränsdragning. SKL anser att det var olyckligt att en så stor andel av de som sökte ersättning på grund av övergrepp eller försummelse i samhällsvården av barn och unga fick avslag. Man kan i efterhand konstatera att kraven på den enskilde för att bevisa allvarlig vanvård blev för höga. Utifrån dessa erfarenheter anser SKL att det är av vikt att kretsen ersättningsberättigade är mycket tydligt avgränsad och att högst ställda kriterier ska undvikas.

SKL *tillstyrker* promemorians förslag gällande personkrets.

4.5 Organisationsfrågor

SKL delar promemorians bedömning att uppdraget att handlägga ansökningarna om ersättning bör läggas på en befintlig myndighet då antalet ansökningar kommer bli relativt få och arbetet med varje ansökan bli begränsat.

SKL *tillstyrker* att en redan existerande myndighet ges i uppdrag att hantera ansökningarna.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko
Ordförande